

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Західнодонбаський інститут**

ФІНАНСИ

ПРОГРАМА

**нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво
напрямок підготовки: 6.030505 Управління персоналом та
економіка праці**

**Павлоград
2016**

Навчальна програма нормативної навчальної дисципліни «Фінанси» для студентів за галуззю знань 0305 Економіка та підприємництво, напрям підготовки: 6.030505 Управління персоналом та економіка праці, 2016 рік 8 с.

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент кафедри управління персоналом та менеджменту Бойко Т.Ю,

Ухвалено на засіданні кафедри економіки та фінансів,
31 серпня 2016 р., протокол № 1

Затверджено Вченою радою Західнодонбаського інституту ПрАТ «ВНЗ
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

“20” вересня 2016 року, протокол № 1

МЕТА, ЗАВДАННЯ І МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Навчальна дисципліна «Фінанси» є нормативною навчальною дисципліною, яка передбачена навчальним планом підготовки фахівців кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», спеціалізації «Економіка та управління персоналом».

Програма дисципліни складена відповідно до змісту і вимог освітньо-кваліфікаційної підготовки бакалаврів в галузі 0305 «Економіка та підприємництво».

Місце дисципліни у навчальному процесі. Вивчення дисципліни ґрунтується на знанні макроекономіки, мікроекономіки, історії економіки та економічної думки, економіки підприємства.

Метою дисципліни є формування у студентів напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці» поняття про фінансову науку, фінансову політику держави, фінансовий ринок, фінансовий механізм, державний бюджет, за допомогою якого здійснюється розподіл та перерозподіл грошових ресурсів, а також їх використання в різних галузях народного господарства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Фінанси» є: засвоєння студентами теоретичних основ фінансів, оволодіння знаннями закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання, домогосподарств, застосування їх на практиці фінансової роботи; визначення сукупності заходів щодо забезпечення використання фінансів як важелів економічної політики держави.

Предметом навчальної дисципліни є економічні відносини з приводу формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів у грошовій формі.

Навчання студентів здійснюється на лекціях, практичних заняттях, під час самостійної та індивідуальної роботи студентів із застосуванням наочності та технічних засобів навчання, що забезпечує закріплення теоретичних знань та отримання практичних навичок, сприяє розвитку творчого мислення студентів.

Оцінювання знань студентів відбувається під час поточного, модульного та підсумкового контролю. Об'єктами поточного контролю є: знання та практичні навички, творчі здібності студента; систематичність та активність поточної роботи; результати виконання обов'язкових завдань з практичних занять, а також завдань для самостійного опрацювання та індивідуальної роботи. Оцінювання знань здійснюється на практичних заняттях шляхом письмового опитування, вирішення задач, письмового тестування, перевірки індивідуальних завдань, проходження модульного контролю.

Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів письмового екзамену за 100-бальною системою з подальшим переведенням традиційної шкали оцінювання за системою ECTS.

При вивченні дисципліни студенти повинні **знати:**

- сутність та функції фінансів;
- види фінансових ресурсів;
- сутність фінансового ринку;

- структуру фінансових установ;
- складові бюджетної системи;
- державне регулювання фінансового механізму та ін.

Студенти повинні **вміти**:

- використовувати на практиці набуті знання для прийняття управлінських рішень;
- визначати умови регулювання статей державного бюджету для успішного розвитку економіки держави;
- оволодіти методикою визначення дивідендів за простими та привілейованими акціями на підприємствах різних форм власності.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії

Предмет фінансів. Історія їх розвитку. Завдання фінансів. Функції фінансів на сучасному етапі. Призначення та роль фінансів в умовах ринку.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

Докейнсіанські теорії фінансів. Економічна теорія Джона Кейнса. Неокейнсіанці та сутність їх теорії. Неокласичні теорії фінансів. Пост кейнсіанські теорії фінансів.

Тема 3. Сутність та структура фінансових ресурсів

Поняття фінансових ресурсів. Структура фінансових ресурсів та джерела їх формування. Ефективність використання фінансових ресурсів.

Тема 4. Фінансове право та фінансова політика

Сутність та завдання фінансової політики. Основні елементи та види фінансової політики. Принципи фінансової політики в умовах регулювання економіки.

Тема 5. Фінансовий механізм

Поняття фінансового механізму. Характеристика основних складових фінансового механізму. Структура фінансового механізму.

Тема 6. Фінансова система України

Сутність та структура фінансової системи України. Основні функції Мінфіну, НБУ, ДПА, фондової біржі та державної комісії з ЦП. Управління фінансовою системою в умовах ринкової економіки.

Тема 7. Податки. Податкова система та принципи оподаткування

Сутність та призначення податків. Основні види податків та механізм їх обчислення. Функції податків. Характеристика елементів податку. Податкова політика та її напрями. Прямі і непрямі податки. Інші види податків і зборів

Тема 8. Бюджетна система та її структура

Становлення і розвиток бюджетної системи. Функції, принципи побудови та призначення бюджету. Бюджетні ресурси держави їх планування і прогнозування. Бюджетний устрій та бюджетна класифікація. Сутність бюджетного процесу в Україні.

Сутність та призначення бюджету держави. Значення державного бюджету. Об'єкти і суб'єкти бюджетних відносин. Бюджетний устрій та бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи. Місцеві бюджети України. Функції місцевих бюджетів. Зведений бюджет: сутність та призначення.

Тема 9. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

Теоретичні основи становлення та розвитку місцевих фінансів. Суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин. Фінансові ресурси місцевого самоврядування.

Місцеві бюджети – основа місцевих фінансів України. Доходи місцевих бюджетів України. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Фінанси підприємств комунальної форми власності, як складова місцевих фінансів.

Міжнародні принципи і вимоги до фінансового забезпечення діяльності місцевого самоврядування.

Тема 10. Соціальні позабюджетні фонди

Сутність державних цільових фондів. Система централізованих фондів цільового призначення.

Джерела мобілізації коштів у державні цільові фонди. Принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів. Класифікація цільових фондів. Постійні фонди. Тимчасові фонди.

Тема 11. Сутність фінансів підприємства в умовах ринку

Поняття фінансів підприємства. Місце фінансів підприємства у фінансовій системі країни. Структура фінансових відносин, що мають місце на підприємстві.

Поняття фінансових ресурсів підприємства. Поділ джерел формування фінансових ресурсів підприємства на власні та залучені. Грошові надходження підприємств.

Економічний зміст прибутку та його склад. Фактори формування прибутку. Інвестиційна діяльність на підприємстві.

Тема 12. Страхування. Страховий ринок.

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Суб'єкти страхових відносин: страховик, страхувальник, застрахований отримувач. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку і його організаційна структура. Учасники страхового ринку.

Тема 13. Фінансовий ринок.

Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподілі фінансових ресурсів. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суб'єкти фінансового ринку.

Структура фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок кредитних ресурсів. Фондовий ринок як найважливіший сегмент фінансового ринку. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх призначення. Біржовий і позабіржовий ринок цінних паперів.

Тема 14. Фінансовий менеджмент.

Передумови виникнення фінансового менеджменту як науки. Функції та методи фінансового менеджменту. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Функціональні обов'язки фінансового менеджера.

Тема 15. Міжнародні фінанси.

Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. Світові фінансові потоки: валютні, кредитні, фінансові ринки. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси країн і регіонів.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Проблеми гармонізації фінансів України відповідно до критеріїв і стандартів Європейського співтовариства. Міжнародний фінансовий ринок: міжнародний ринок грошей (валютний ринок), міжнародний ринок кредитних ресурсів, міжнародний ринок цінних паперів.

Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В. Д. Баластрик Державні фінанси : навч. посібн. / Базилевич В. Д. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Атіна, 2004. – 368 с.
2. Бедь В.В, Когут Ю.М. .Фінанси: Навч.методич. посіб. Для самостійного вивчення дисципліни. К: МАУП 2004.
3. Біла О.Г., Чуй І.Р. Фінанси : Навчальний посібник (Рекомендовано МОН України) - Львів: «Магнолія 2006» -2017. – 390с.
4. Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Васи-лик, К. В. Павлюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 608 с.
5. Венгер В.В. Фінанси: Навч.посібник К. ЦУЛ., 2009
6. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент : навч. посібн. / Гончаров А. Б. – Х. : ВД "ИНЖЭК", 2003. – 240 с.
7. Гижиш Л.В. Финанси: Учеб.пособие К: МАУП, 2001, рус.
8. Гриньова В. М. Фінанси підприємств / В. М. Гриньова, В. О. Кою-да, Т. І. Лепейко. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2001. – 168 с. 56
9. Дикань Л. В. Теория финансов курса "Финанси" : конспект лекций / Дикань Л. В. – Х. : Изд. ХДЭУ, 2001. – 60 с.
10. Касьянова Финансы: Учебное пособие. ДЭГИ. Донецк, 2007
11. Кудряшов В.П. Фынанси: Навч.посібник . Херсон: Олді-плюс, 2002.
12. Опарін В. М. Фінанси : загальна теорія / Опарін В. М. – К. : КНЕУ, 2002. – 240 с.
13. Прохорова Т. П. Финансы : конспект лекций. Ч. 1 / Прохорова Т. П. – Х. : Изд. ХГЭУ, 2002. – 96 с.
14. Романенко О.Р. Фінанси Підручник. К.ЦУЛ. 2009
15. Фінанси : навч. посібн. для самостійного вивчення дисципліни / О. Р. Романенко, С. Я. Огородник, М. С. Зязюн та ін. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – К. : КНЕУ, 2003. – 386 с.
16. Фінанси (теоретичні основи) : підручник / М. В. Грідчина, В. Б. Захо-жай, Л. Л. Осіпчук та ін. ; під кер. і за наук. ред. М. В. Грідчиної, В. Б. Захожая. – К. : МАУП, 2002. – 208 с.
17. Юрій С. І. Бюджетна система України / С. І. Юрій, Й. М. Бескид. – К. : НІОС, 2000. – 400 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

18. Александрова М. М. Гроші. Фінанси. Кредит : навч.-метод. посібн. / М. М. Александрова, С. О. Маслова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2002. – 336 с.
19. Александрова М. М. Страхування : навч.-метод. посібн. / Алек-сандрова М. М. – К. : ЦУЛ, 2002. – 208 с.
20. Андрущенко В. Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті / Анд-рущенко В. Л. – Львів : Каменяр, 2000. – 303 с.
21. Аранчій В. І. Фінанси підприємств : навч. посібн. / Аранчій В. І. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – 304 с.

22. Бланкарт Шарль. Державні фінанси в умовах демократії. Вступ до фінансової науки / Бланкарт Шарль. – К. : Либідь. – 654 с.
23. Боди Э. Финансы : учебн. пособ. / Эви Боди, Роберт Мертон ; [пер. с англ. В. А. Кравченко]. – М. : Изд. дом "Вильямс", 2000. – 592 с.
24. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник для екон. спец. вищ. закладів освіти / Василик О. Д. – К. : ТОВ "НІОС", 2000. – 416 с.
25. Державні фінанси: теорія і практика перехідного періоду в Центральній Європі / за ред. Юрая Немиця ; пер. з англ. – К. : Основа, 1998. – 542 с. 58
26. Економічна енциклопедія. У трьох томах. Т. 1 / ред. кол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр "Академія", 2000. – 864 с.
27. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 2 / ред. кол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр "Академія", 2001. – 848 с.
28. Моляков Д. С. Теория финансов предприятий : учебн. пособ. / Д. С. Моляков, Е. И. Шохин. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 112 с.
29. Нікбахт Е. Фінанси / Нікбахт Е., Гропеллі А. ; [пер. з англ. В. Овсієнка, В. Мусієнка]. – К. : Основа, 1993. – 382 с.
30. Сабіна Н. В. Фінансовий ринок : конспект лекцій для спец. 7.050104 всіх форм навчання / Сабіна Н. В. – Х. : ХДЕУ, 2004. – 92 с.
31. Фінанси: вишкіл студії : навч. посібн. / за ред., докт. екон. наук, проф. Юрій С. І. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 358 с.
32. Фінанси підприємств / за ред. Поддєрьогіна А. М. – К. : КНЕУ, 2000. – 460 с.
33. Худолій Л. М. Теорія фінансів : навч.-метод. посібн. / Худолій Л. М. – К. : Європ. ун-т, 2003. – 166 с.
34. Шуляк П. Н. Финансы : учебн. пособ. (с применением структурно-логических схем) / П. Н. Шуляк, Н. П. Белотелова. – 3-е издание, испр. и доп. – М. : Издательско-торговая корпорация "Дашков и К°", 2002. – 455 с.

Ресурси мережі Інтернет

35. ЛигаБизнесИнформ . – Режим доступа : www.liga.net.
36. Налоги и бухгалтерский учет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.basa.tav.kharkov.ua.
37. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.nau.kiev.ua.
38. Право. Украина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.
39. Украинское право [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ukrpravo.com.
40. <http://www.google.com.ua>
41. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державний комітет з статистики України
42. <http://www.portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
43. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України